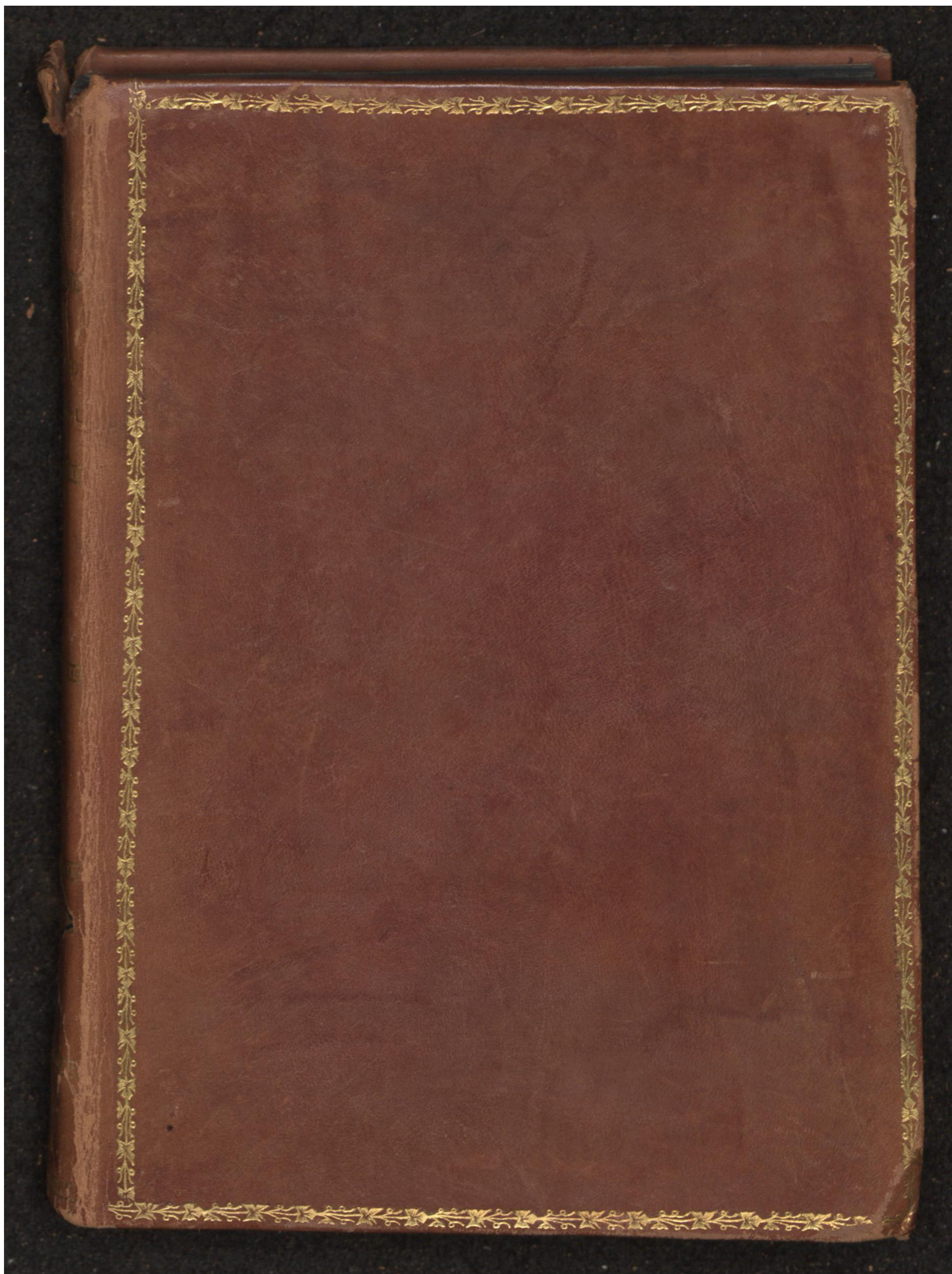
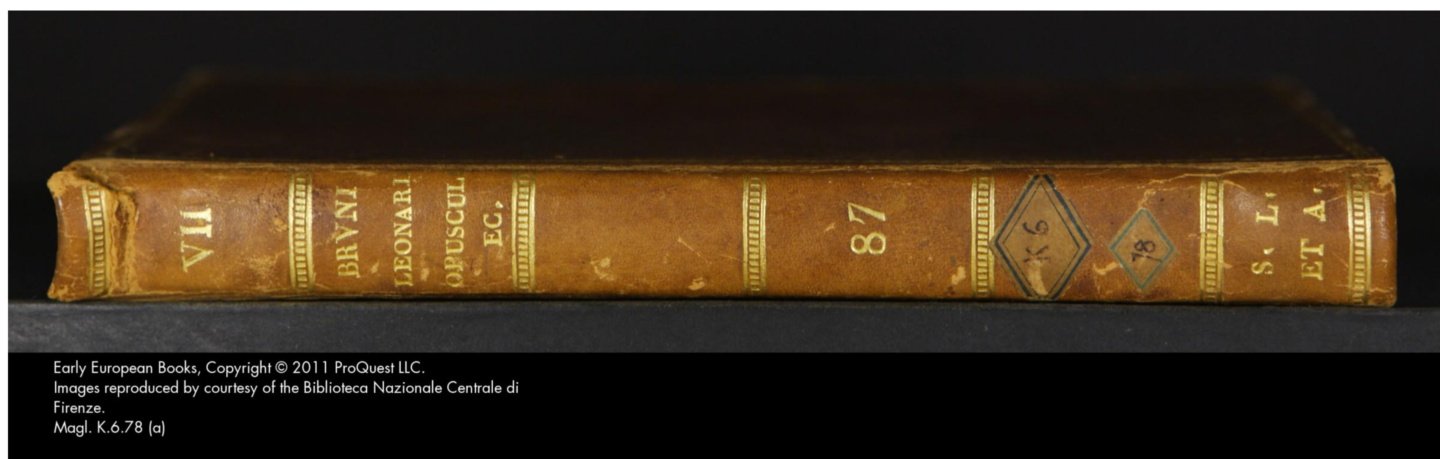

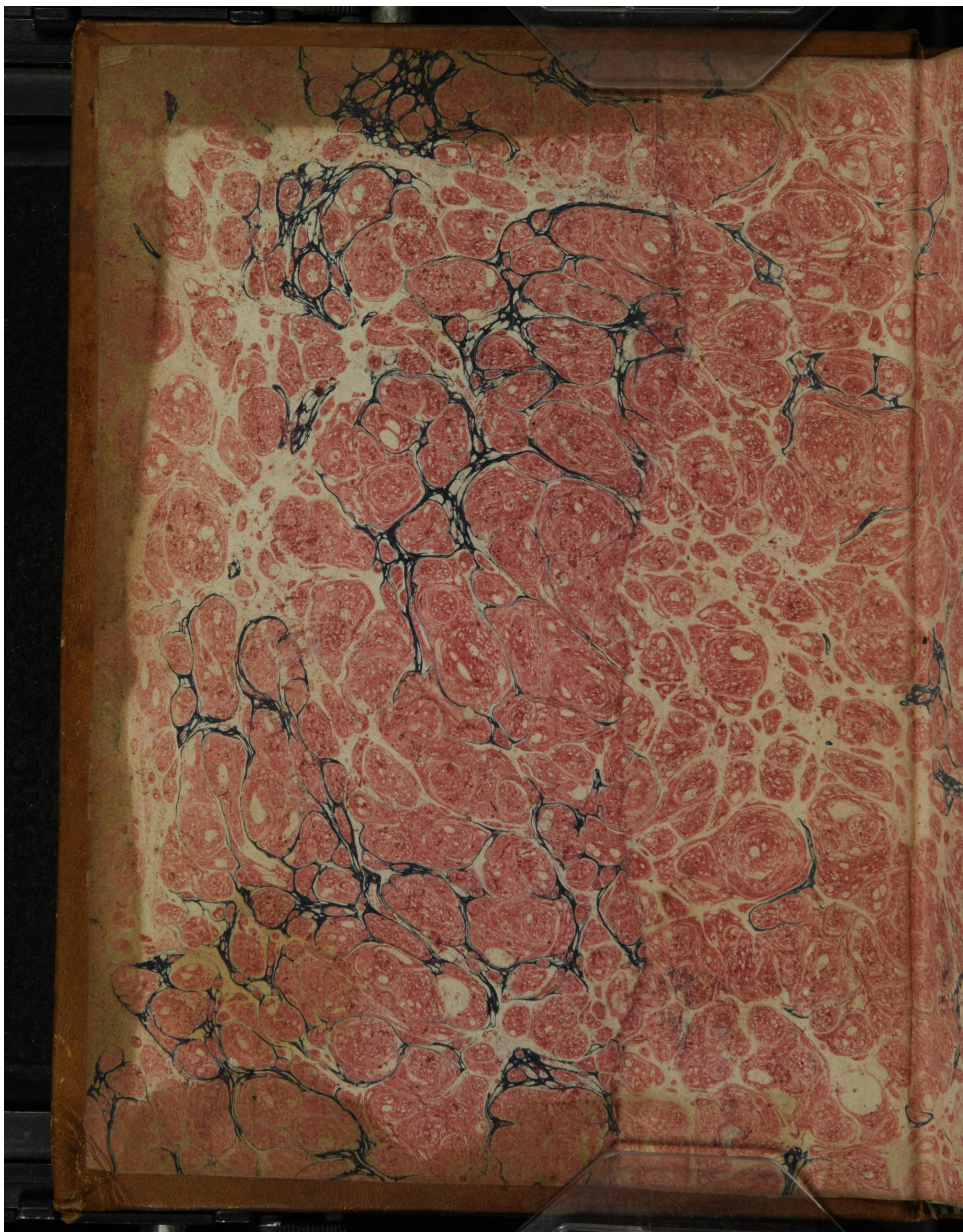

VII
BRVNI
LEONARDI
OPUSCUL
EC,
87
K.6
78
S. L.
ET A.

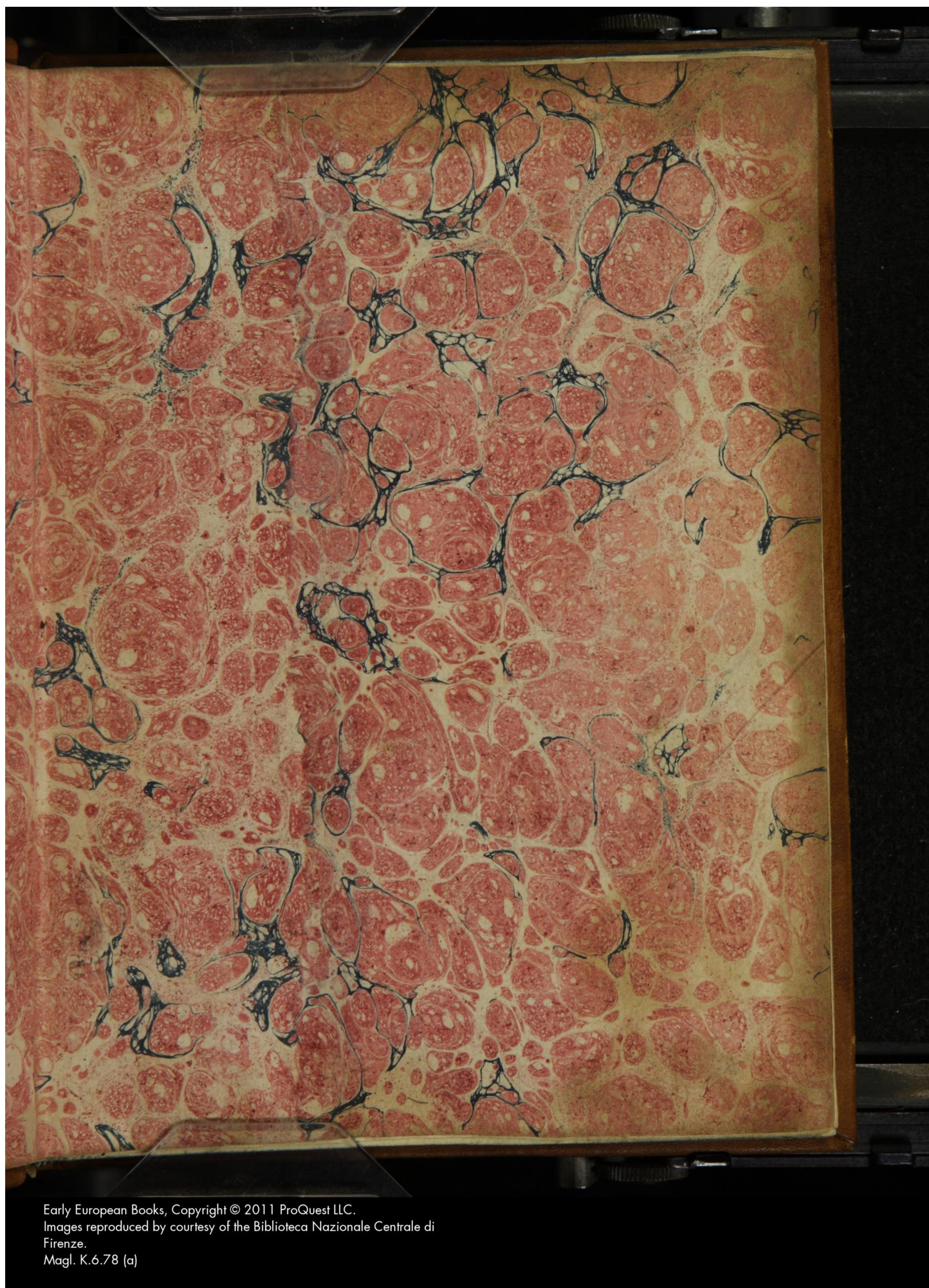

Leonardi aretini opusculum ad illustrē ac clarū pricipē Guidāthonium montisfereti comitem nobilissimum

a Pud maiores nostros sepe nuēro de nobilitate dubitatū ē. Multi qdē i claritate genris. nōnulli i affluēcia diuiciaꝝ. pleriq3 uero i gloria uirtutis illam eē sitā arbitrati sunt. Que rs qm̄ mihi pulcherrima uidet et disputatōe dignissima ac nedū eā absolute perorata eē iueni mecum ipse statui mandare litteris et in hoc festiuum declamandi genus traducere in q° maxime nostra etas delectabat ubi queuis contencio forēsium causarum accomodate qdē et aptissime tractari pōt. Ad te uero princeps gloriosissime unicum nostri seculi lumen hanc ꝺ nobilitate controuersiā hijs paucis noctib⁹ lugubratam non imerito perferendam existimaui Nusquā etiam conueniencius q̄ apud claritudinem tuam nobilitatis sermo

haberi potest. nec cuiq̃ magis' q̃ tibi hec oro accomodanda uidetur qui oẽz nobilitatis speciẽ ꝓfecto ãplexus es. nã si de prestãtia generis agimus Quis est hodie princeps inter fauces italie qui uenustate maiorum uel parẽ tũ gloria tuo sanguine clarior uideri possit. Si de opulencia diuiciaꝝ q̃rim⁹. amplissimus tibi est pricipat⁹ mirabi li fide ciuiũ et suprema omniũ beĩuolẽ tia firmissimus. Si de animi uirtute opinamur tantus ẽ tibi uirtutũ oium cumul⁹ quãtũ cuiusq; anim⁹ honest⁹ desiderare queat. Quid enim ð iusticia religione liberalitate clemẽcia pietate fide cõstantia moderatiõe ac prudẽtia tua loquar quib⁹ clarissimũ pricipatũ agis que tante ac tales sunt ut amor & delicie humani generis uocari posses sicut de tito imperatorẽ uaspasiani filio traditum est .Quibus de rebus no uam hãc et iocundissimam nobilitatis

cōtētionē in signū mansuetudinis tue merito iudicandā pmitto pbatissime omiū rerum interpres ac dignissime illustriū factorꝝ censor.

Sequitur declamande controuersie titulus de nobilitate.

e Tate illa florentissima qua iclitū romāoꝝ impiū adoleuit claruit rome senatorij ordinis uir quidam nomine Fulgentiusfelix amplissimis opibꝰ honestate amicis ciuiū grā fortunisq; oibꝰ locupletissimꝰ qui ex claudia uxore genitam eximie pulcritudis lucretiā habuit unicā spē honeste senectutis sue. Nā supra pstantis forme pulcritudinē qua oēs romanas mulierēs āncelebat tanta erat in ea uite moderatio tanta uis ingenij tanta litterarꝝ eruditio tanta morū honestas ut nihil sibi deesset ꝙ composito cuiusuis animo fas est optare. Huiꝰ itaq;

amore sanctii iter q̃ plures rliquos rōae iuuentutis uehemancius incalescebant adolescentes duo quibus par forma et etas erat. dispares uero fortune. Alter enī qui publiuscornellius appellabat̃ illustri ex familia corneliorum ortus omnibus pene fortune bonis affluebat Nam supra generis claritatē ingentes sibi opes erant. atq; hijs semꝑ ꝯsenta nec amicicie clientelle familie potērat⁹ huic uenandi canendi psallendi uniuer sum pene studiū erat. Alt̃ uero gayus flamineus uocatus remissiore genere honestis uero parētib⁹ originem traxe rat. Opes aūt moderatas. domesticam frugalitatē et ornatum rei familiaris mediocriter habebat. Huic licet fortu ne humiliores uiderētur nichil tamen remissius agebat quin animo polleret claro atq; illustri. Nam in officijs amicorum et patrie curiosissimus erat bello ubi opus uidebatur strenuus

litterarū uero solertissimus ita ut neq̃
arma studijs neq; armis studia deesset
uite uero moderatione prudentia atq;
facundia polebat supra quam in adole
scente incredibile uideretur. Quibus
egregijs uirtutib⁹ rome clarus polens
q̃ habebatur. Hij cum semel una conue
nissent ut alter cui sponderetur uirgo
cederet. pariterq̃ fulgencium felicem
adeūt. a quo admodum comiter suscep
ti sunt. Natam tuam lucretiam quisq;
petit. Prudentior senex ubi illā nubilis
etatis uidet filie adolescentum causam
exponit. At cum eius mores & inge
niu; animadu̅erteret alterum ex hijs
petere illam iubet. Virgo autem pri
mum pro honestate & pudicicia relu
ctans cu; deniq; diligenti⁹ p̃t imparet
paulisper se tacitam continuit. demum
ad genitore̅ co̅uersa. Nobiliorem ĩquit
ex hiis pater tibi generum facito atq̃
is mihi spōsus ĩcommutabilis elect⁹ sit

Quam obrem cõtrouersia inter adole
scẽtes orta fuit quisnam eorũ nobilior
esset. Quoniam rei nouitas mirãda ui
debatur magna cũ populi frequẽtia cõ
tencio ĩ senatum deducitur ubi de nobi
litate huiusmodi habite sunt orõnes

Publij cornelij scipionis orõ.

I ex nobis lucretia nobiliorẽ
s petit. Quis uestrũ est patres
conscripti qui nõ apte intelli
gat publium cornelium scipionem ex
illustri corneliorũ sanguine genitum
huiusmodi opcionis gloriam tulisse.
Nemo enim dubitat eam eẽ nobilitatẽ
quã ex illustri maiorum origine accepi
mus. Illi eni posteris suis illã tanquam
hereditariũ munus reliquũt. Nã cũ rebus
clarissime gestis disciplina moribus uir
tute gloriaq; illustrati ĩ republica fue
rint & clarissimũ nomẽ adepti & ma
xios hõres supremosq; magratus conse
cuti pfecto ipi suis artibus et ĩ republice

munerē nobiles facti sunt quorū etiā no bilitatis rcordatiōe ōis eorū posteritas decorata ē. Nā si ex sanguine mēbris ossib⁹ atq3 uiscerib⁹ nr̄is i lucē educi mus liberos. qd aliud liberi dici possūt nisi pprie nostrorū corporum partes. Nece ē igit̄ parentū gloriā in liberos tāq̄ i ptes suas diffundi ac parit̄ a libe ris in omnē deinceps posteritatē. Hic parentū ymagines in ipsorum liberorū uultib⁹ tanq̄ insite & ingenite. Tāta quid aliqn̄ corporū sīlitudine cōposite sunt ut nihil dispar pene cēseri possit.

Adiciūt̄ preterea nr̄is nōnūq̄ mores liberorū consimiles ut ead pene ingenia & compares uite cult⁹. Adiciūt̄ īsuper educationes cōtinue domestice ɔsuetu dines et assidua dictorū factorūq3 ɔuer satio qb⁹ assuefacti aliquādo exterorū animi aliciunt. Quibus profecto ra tionibus constat maximum robur con suetudinē & naturā exercer̄ in liberos

uehementerq; ui suam īprimere ut ple
rūq; uicia maiorꝝ posteritatem suam
quodā quasi ꝯtagio deturpēt, uirtutes
uō mirabili quodam splēdorē decorāt
atq; illustrāt. Magna mihi copia me
morādi foret nisi me longiꝰ oratio r̄tra
heret. Ex quo claris parētibꝰ nati con
festim omniū opiōne ipi quoq; noīati
sunt clari. Quis honore pris publiꝫ cor
nellii liberos n̄ clarissīos nobilissimos
ue iudicauerit. Qui cū pria ī hostiū ma
nꝰ excidisset solus urbis incēdiū extin
xit. solꝰ reipublice īcolumitatē repauit
Quis ꝺinde r̄liquos quos āt fabii āt ca
tones aut emiliꝫ genuerūt n̄ maxime di
uos sed gl'iosissīos noīabit. quorꝝ uirtu
te populꝰ romanꝰ tot maxis triūphis
tociēs āt ꝺffensus ē āt illustratꝰ. Quis
n̄ iudicabit nr̄am rēpublicā eorꝝ maxie
liberis ꝺbere q̄ tociēs ꝓ republica tot
igētibꝰ ꝑiculis uitā fortunasq; oēs su
as exposuerūt. Nā si eorꝝ parētes bn̄ ꝺ r̄

puplica meriti sunt itaq3 igrata fuerit
patria nisi illo℞ memoriā ueluti cele
br[illegible]dissimā coler[illegible]. Itaq3 ne maiores
nr[illegible] ingrati uiderēt publicis sanxerunt
legibus ut hii qui uel domitis hostib⁹
uł fractis exercitib⁹ ł ꝓuicⁱis subactis
uictrici gloria in patriā rdibāt post feli
ces triūphos quib⁹ quasi dii imortales
honore publico efferebāť sculpte yma
gines ponerētur ꝓ rostris. Et archus
deniq3 triūphales cōstruerētur quibus
eo℞ noia sempiterna laud oib⁹ deiceps
posteris paterēt et egregiis tituł fierēt
memorādissima. deid arch⁹ illos atq3
ymagies merito cōstitutis dieb⁹ popu
lus roman⁹ uenerabatur Quāobrē si iu
re simulacris illis tāt⁹ dbebať honos
quāt⁹ ꝑfecto eo℞ liberis dbebiť. Ea. n.
sculptili quodā ficto artificio signa ui
ro℞ illustriū dissimulabāt. In hiis na
tura ueras parētū ymagies ondit. Illi
qdē iaiati lapids nūq̄ ri publice ꝓdee

possunt. Hoꝝ uo uita imitatiõe maio
rũ mltas affer utilitates mltis ꝓdesse
ciuib⁹ mlta etiã ꝓpulsar icõmoda. Ita
q₃ merito hijs dat tribuni ɔsulat⁹ ipa
dictatur & oẽs reipublice magrat⁹. Et
si q̃ dijs reꝝ hũanaꝝ ẽ cura postq̃ ex
utis corpib⁹ hinc spũs nobilissimi euo
lauerũt nihil ꝑfecto beatius aut dul
cius eoꝝ animis afferri pt q̃ ut ꝓprij
liberi eoꝝ reliquie recordatiõe maiorũ
in maxis reipublice munerib⁹ i pleris
q₃ uenerent. Videm⁹ eni si quã habẽt
uoluptatẽ hii qui ex hac discedũt uita
totã quiờ ad liberos eẽ ɔuersa₃. nil aliờ
sapiũt aut cogitãt. Nec oino sese mori
arbitrant si qn illi supstites sunt nec
õino sese ab hũanitate deletos si q̃ndo
i hũanitate quãdã adhuc suã uiuentẽ
portionẽ relinquũt. Quib⁹ de rebus si
tantus i liberos parẽtũ amor ut nullus
maior i uotis mortaliũ cogitari possit.
Si tãta ẽ eorũ spes in uita in morte uero

uoluptas atq3 ē͂t poſt exitū uite recor
datio maifeſtū cōſtat eſſe maioꝝ me
ritis maxie eoꝝ liberis pria ōber. Illos
preterea parētū gr͂a uenerari & colere.
Atq3 eā gratitudie3 exercer̄ i poſteroſ
quā nō pfecte i parētes cōferre potuit.

Hoc igit̄ ſupmū nobilitatis genus
poſſe maioꝝ ſuoꝝ egregia facta dicer̄
poſſe illorū bn̄ficiis peter̄ honors publi
cos poſſe gloriā reipublice hereditario
quodā iur̄ uēdicar̄ poſſe iſup & partes
ipſoꝝ uocari & gl'ioſiſſimas i ſuis uul
tib⁹ ymagies oſtēdere. Hāc utiq3 no
bilitatē uocāt uiuerſi. Quos. n. nobiles
appellat uulg⁹ niſi quos nobiliſſimi pa
rētes genuer̄. deide hii q litterarū eru
diti ſunt nōne nobiles dicūt generoſos
quaſi ī genere nobilitatis ſint. Hāc pre
terea nobilitatē opū affluētia ōcorat q
bus familie aut domeſtici appat⁹ flori
diores ſunt exterioreſque amicicie con
ſeruantur frequentia celebriori utpote

cū amicis & cognatis & exteris r̄liqs
qui bonis necessariis carent quibus ue
alieno presidio est opus suo quouis ar
bitrio fauere & bn̄facere possunt. Sū
mū igit̄ fastigiū nobilitatis est liberali
tas quā frustra qs exercere nitit̄ i alios
cui necessaria sua nō satis sunt. Necesse
est igit̄ qui uult eē liberalis affluere
fortune bois. tūc eni liberalitate nobili
tas clarescit fitq3 p̄rimoꝝ gr̄a & bene
ficentia prestātior. alias hic hui⁹ nobi
litatis pulcerrimus splēdor obscurat̄
& desinit q̄ tūcūq3 qs nobilis existat
cū sepenumero liberalis esse nō possit.
Quot eni doctissimi uiri iopia despecti
uilesq3 hiti sunt. Quot excelsa & gene
rosa igenia necitate rei familiaris pene
inculta desertaq3 iteriere quoꝝ uirtus
lucescere nō potuit exposita semper ad
questus uite neccīos. Itaq3 maximum
prestat adiumentū ad nobilitatis deco
rem affluētia bonoꝝ. Qua quidam

expositꝰ ad uirtutē animus effici pre
stantior et uirtus ipsa clarior uideri
possit. Quibꝰ ĝ rbꝰ si i gñre atq3 opibꝰ
nobilitas ē nēo urm dubitat quin maxi
mus huiꝰ urbis splēdeat i me decor no
bilitatis. Quis eni maioribꝰ meis fortiꝰ
ꝓ repubª pugnauerit Quis maiꝰ i orbe
terrarū huic dictiōi ipiū subegit. Quis
celeriꝰ ꝑicula casuū nrorū calaitatesq3
nras ꝓpulsauit. Alt̄ eni domitis asie re
gibus exterisq3 natōibus subactis eter
nū asiatici nōe3 adeptꝰ ē. Alt̄ uero fla
grantē icēdio et armis italia3 ac post
canēse3 pugnā nris calamitatibꝰ urbē
hāc ipsa3 igemescēte3 icredibili uirtu
te liberauit. Atq3 illĝ exitiale icēdiū
ursine stirpis hanibalē tot uictoriis ex
ultatē summa ꝑmū industria ab oris
italie ruocauit ĝniq3 armis in patriam
uersū effudit atq3 extinxit urbēq3 illā
cartagie3 nri sēꝑ ipii inimicissimā for
tit̄ subegit. unī postea merito affricāi

est consecutus quod etiā scipiōi suo q
postea cartaginē ipsā iterū rluctantē
deleuit rliqt hereditariū. Preterea reli
quos quorū uirtute et glia ciuitas nra
tociēs decorata ē quorꝫ si rs clarissime
gestas memorarē ueli equiō ignorarem
exitū orōnis illasq3 iō ɔsulti⁹ taceo qm
uobis note sunt. Quis. n. ē i hac urbe lo
c⁹ maiorꝫ meorum triūphalib⁹ uacuus
Q ō tēplū ē i hac urbe ꝙ n̄ ab illis iam
directū spoliis rluceat. Que delubra q̄
n̄ illorꝫ crebras et gloriosissiās ymagiēs
ostēdāt. Que talia ac tanta sunt nobili
tatis mōimēta q̄ta et q̄lia cuiq3 morta
liū fas ē optare. Est igit ꝓpa mihi no
bilitatis possessio rlicta qō a maiorib⁹
meis quasi herditaria. Sūt mihi ingei
te eorꝫ ymagies. hosce illi gestabāt hi
tus. hec facies i eorꝫ uultibus rlucebat
Ego illorū sanguinē illorū mēbra illo
rum uiscera atque illorum formas in
hac compagine corporis refero.

Ego ab illis ortus et i eorũ laribꝫ edu
catus atqꝫ ibutus moribꝰ ac a natura
insitã hẽo eorũ nobilitatẽ. Si quid iur
illis pro tot beneficiis patria debebat.
mihi quoqꝫ ipsorũ porcionẽ ꝯbeat ne
cessariũ ẽ. Si mihi honores si impia si
magr̃atus ultro exibẽtur erũt merito
ipsorũ mihi ꝓprio quodã iure uẽdicata
Nihilqꝫ eorum gratiꝰ ꝑfecto celebrari
põt. deniqꝫ ad ornatũ nobilitatis opum
ac diuiciarum tãtus mihi est cumulus
a maioribus meis relictus quantum
cuiusuis moderatꝰ aĩmꝰ ꝯsiderar̃ q̃at.
Sũt mihi primũ paterni lares ãplissi
mi et ornatissimi ut nec regalibus ce
dant edificiis. Est mihi suburbium in
tusculano amenitate pulcherrimum
Sũt mihi in campania agrorũ colonie
opulẽtissime qbꝰ nõ unius domꝰ faĩlia
sed ingens ꝑ pene exercitus nutriri pos
sit. familiares uero apparatus ac dome
sticos suppelectiles ebore et auro di
stinctos omnis ex frequentia fere

popul⁹ roman⁹ gnouit. Est igit̃ michi
ꝓculdubio tot feliciũ reg̃ dignitas il
lustre quodã ac clarissi^m oc⁹ nobilitatis
ut nec i hac urbe ciuȝ pace dixeri alius
iueiri possit. Sileat itaq; flamie⁹ i h^o cer
tamie nobilitatꝭ. desinat peter̃ lucreciã
ñ mõ me genere & opib⁹ iferior sȝ cui⁹
pene originem nescimus. nec uix ipse
ubi asellu ȝ hẽat agnouerit. Mea igitur
iur̃ nobilis lucretia ẽ q̃ me flamineo
nobiliorẽ ac sue pulcritudinis merituȝ
elegit. Tu uo sapiẽtia tua dulcissima
lucretia letar̃. Nõ eni carior tibi ãt for
tuãciõ spõs⁹ poteẽat optari que tui amã
tior foret. aut cũ q̊ felici⁹ etatẽ agers.
Deducã te i aplissima celsaq; atria nr̃e
dom⁹. uidebisq; ꝯiugales thoros quasi
r̃gias pulcritudies. Feres ornamenta
puellarum electissima qualia tu ipsa
optar̃ poteris. Null⁹ tibi erit populariũ
exercitatõuȝ labõ. uitã dulci otio ꝓdu
ces neq; sõnũ quotidiani q̃st⁹ dura soli
citudo excitabit. uiues libẽalr̃ ut uoles

iocari cātare psallere uenari uniuersuꝫ
tibi studiū erit. habebis coītes tuarum
uoluptatū uirgīes ac pedisseq̄s q̄ sig̃ris
uotis obtēꝑabūt. Nullus tibi dies de
lectatōis uacu⁹ preteribit. Noctes sic̃
felicissimas ꝑagem⁹. Que oia frustra
flamineus ꝓ te cum illis ipse careat ex
inopia spōder̄ poterit. Quimmo tibi
cū illo fuissꝫ uita oi miseria tristior. Nā
ꝓ egregiis edificiis āgusti lares exhibe
rētur. ꝓ magnificis appatibus suppel
lectiles ppr̃ares ꝓ ocio solicitudīes. ꝓ
qete labor ꝓ sonno uigilie. Null⁹ tibi
dies a laborib⁹ liber īmunisqꝫ qqotidia
nocꝫ operū eēt. Quis igit̃ dubitat lu
cretia ꝙ me spōsuꝫ adoptar̄ uoluisti cū
nobiliorē elegeris. uix hac tua sapiētis
sima electiōe aptius loq poteras etiā si
corneliū appellasses. Caute aūt & desi
derio & pudicicie tue cōsuluisti Nā cū
puellari hoēstate puderēt corneliū dice
re me nobiliorē uocasti. Imprudētissi

mum est aliud existimare. Quis.n.cre
deret te pro tranquilitate solicitudinez
pro opulentia inopiam pro felicitate
miseriā desiderare. Vos igit̃ p̃res ɔscri
pti pro magnitudīe senatorie digitatis
equam de hiis rebus sentenciam dicite

Sequitur or̃o ganflaminei.

m Agna mihi gr̃a p̃res cōscripti
cū ꝺ nobilitate orōnē hiturus
sum apꝺ uos atq͂ aīos uestros
nobilissiōs dat̃. Nusq̃ enī alibi tā nota
āt tā exercitata nobilitas ē. Itaq͂ hoc
mihi iocūdissimū ē ꝙ hodie ī tāta equi
tate aioꝝ in tāta reꝝ cogitōe in tanta
freq̄ntia uirtutis nihil īiuriū expectari
nihil obscurum dici nihil q͡ȝ iusitatum
tractari p̃t. In hac ūo cōtrouersia p̃res
cōscripti noua & īsueta uigilātius est
attēdēdū q̃ ī priuatis reliq̄s ɔtētiōib⁹.
Nō.n.duorū modo ciuiū.nec uni⁹ tm̄
diei iudiciū ē sed oiu͡ȝ pene gētiū atq͂

seculorū q̃si spectata & et̃na lex sāctis
simo quidē nr̃o senatuscōsulto prouī
gabit. Videtis enī preter cōsuetudinē
maxīas hodie ī hoc iuditio totius ppl'i
roāni expectatiōes Videtis oīuȝ ciuiū
& exterorū ora ī uos esse cōuersa. huis
nō modo ꝓiocundū est uidere cuiusnā
nr̃uȝ lucretia esse debeat sed qs nobili
or iudicādus sit. Vos igit̃ ac lumē
ur̃m oro & obtestor. rei magnitudinē
aīaduertite q̃ꝙ̃ ī oī re pariter iusticia
seruāda sit tū uero maxīe considerāda
cū de summis ac spectatissimis rebus
agitur. Mihi aūt q̃so pr̃es conscripti so
lito altius orāti aut preter consuetudi
nem meam uirtutem fortunasq; meas
commemoranti pro mansuetudine
ac patientia uestra indulgite. Non eni
usitatum officium mihi est de meipso
predicare aut cuiquā maledicere. unū
enim est īmoderati aīi aliud impacientis

10

Verū ad id me cohibet nouū h° dicēdi genus deīde huius insolētia cornellij parū honeste ātea de me loquentis cui cū modestiā meā uerbis lacescer̄ libuerit h° mihi eq3 adiumētū ǒdit ut fortiꝰ iprudēciā suā ɔtēner̄ liceat. Audistis p̄res ɔscripti nobilissime lucretie sapientissimā optōe3 ut nr̄m nobiliorē elegerit. Ausus ē itaq3 cornelius ut se nobiliorē faceret i genere atq3 opibꝰ ascriber̄ nobilitatem. preterea maiorum suorū forcia predicauit ingētes sibi opes a parentibus relictas late patefecit. hec tota eius oratio tanǒ continuit. de se uero nihil cōmemorans quoniam nihil commemoratione dignum uidebat. uitam moresq3 suos silentio p̄terijt. Ego uero non in aliena gloria aut in fr̄is fortune bonis sed in propria ueraq3 animi uirtute hominis nobilitatem existimo.

Nihil enim aliud est nobilitas

quam excellẽtia quer̃ qua digniora in
dignioribꝰ prestãt. Sicut eni hõ animi
prestãtia ẽ nobilior omnibus aiantibꝰ
ita quidẽ claritudine ai tantum homo
hominem antecellit. Nam cum in opti
mis artibꝰ diu exercitatus animus pie
tate. iusticia. magnanimitate. cõstãtia
moderatiõe ac prudẽcia elaruerit. Cũ
bñ ꝺ diis imortalibꝰ ꝺ parẽtibꝰ ꝺ aicis
de cognatis atqꝫ republica meruerit tñ
in sanctissimis litterarũ studiis educa
tus fuerit cum profecto preter ceteros
nobilis pollẽs illustris & clarus hẽtur
Quod etiam cornelius ipse cũ de maio
ribus loqueret̃ pauloante dicebat. Con
tra uero si animꝰ pessimis artibus corru
tus ad nequiciam ac crudelitatem ad
ignauiam ac secordiã ad intemperan
ciam ac infamiã se tradiderit. cui ulla
fuerit rerum diuinarum cura aut pa
rentum pietas aut amicorũ beniuolẽtia

utiq; apd oēs miser ignobilis abiectus ne iudicať. Constat igitur ex sola aī uir tute ueram nobilitatem defluere. Non ergo diuiciarꝫ cumul⁹ aut generis ā̄pli tudo dare aut eripere nobilitatē potest. Est.n.propria nobilitatis sedes anim⁹ quē imperatrix illa rerum natura oiuꝫ non ex.maiorū pecculiari hereditate sꝫ ex fastigio illo diuinitatis ab origine quaď cōctis eq; mortalibus effudit sta tuitq; illū quasi uite hōis principem.ac ueluti quidem speculi more cui si pul cras ymagines ostenderis pulcerrias quiď infert si uero turpes utiq; turpissi me uidebuntur. Sic itaq; mortaliū ani mus ē purus qdem ac liber ad suscipi endū nobilitatē uł ignobilitatē disposi tus. Nēo i h°optio ac p̄stantissimo mu neř hūanitatꝭ natuř largitionē accusař pōt. Equalē.n.sigłis hūc aiuꝫ p̄bet. Ne q;.gen⁹ neq; potenciā neq; dicias aiad

nobilitas in uirtute consistit.

nobilitatis sedes est animus

animus liber est ad suscipiendam nobilitatem et ignobilitatem

uertit. Nec quisquã tã inops tã uilis ãt abiectus est qui ab inicio nascendi non parẽ cum regum aut imperatorũ filijs sortiatur animũ. qui non illũ splẽdore uirtutis ãt nobililitatis gloria decorare possit. Nec forte ĩ huiusmodi cã frequẽ tissimis exemplis egeo. Quid dicam de hijs qui hũili loco parentibusq; ab iectis orti confesti clari nobilesq; euase runt quorum mihi tanta ubertas afflu it ut ad dicendum hic dies satis non ui deretur. Attingam tñ pro re paucissi ma Et primũ nostre urbis adestentiaz ortus tulii. hostilii nonne agreste tugu riũ hũit. cui⁹ parẽtes peñ cogiti sũt nõ ne illi diu pascẽdi peccoris cura fuit ỗi de ipsum ad summũ huius urbis tunc imperium perduxit. hic etiam urbem ãpliauit & uenetos ac raueñates patrie nr̃e inimicissimos ppl̃o rõano subegit. Nõne seruị⁹ quoq; tuli⁹ qui ĩ seruitute

natus atq; adultus summũ etiã huius impii fastigiũ hũit. in quo tam egregie uersatus est ut & sabinos subigere & triũphũ agere & tres mõtes huic urbi adiũgere & dignitatẽ magr̃atuũ auge re meritus fuerit. Marchus uero por tius catho a quo porce gentis proles co gnomen atque originem traxit apud tusculanũ uicũ agresti quoddã tugurio natus est. huius tamen tanta fuit in hac urbe dignitas atque auctoritas ut secu li sui prestantes uiros anteceleret pro fecto clarus & reipublice salutaris nõ minus etiam lr̃arum quam milicie cu riosissimus. Hic in tanta ciuium uene ratione fuit ut sapientia sua senatorum ordinem auxerit & ipsam quoque sena tus maiestatẽ suo splẽdore decorauit nõne unaa mariũ sup̃ trepidie iacẽtẽ a p̃etib9 ĩfimis ortũ pene sordidissimũ traxisse gnouim9 ꝯide tãta uirtus & ꝓ bitas ĩ eo floruit ut in bello iugurtino

primū metelli ɔsulis q̄stor fuerit. deīde ipi i cōsulatu successerit. i quo tā fortit̄ uersatus ē ut iugurtā ipm & boochū mauritaie regē q auxiliū iugurte attul lerat p̄mū uictos fugauit. ōinde multa opida numidie cepit. tāō capto iugurta & romā āte currū p̄ducto ingenti gl̄ia triūphauit. Postea cū cibri copias rōa noꝝ deiecerāt ita ut timor grādis rome exoriret̄ quātus uix hanibal̄ tp̄re fue rat ne rursus galli terrā iuaderēt. iteꝝ cōtra cibros marius cōsul designatus ē & cōsulatus etiā qa id bellū ꝓtrahe bat̄ plur̄ delatus ē. Quibꝰ tandē uictis ac disiectis secūdo rōe triūphauit. So cratē uero unicū hūane sapiēcie decus cuius doctrina omnes philosophāciū scole illustrate sunt quo nēo nunquā mortalium doctior aut sapientior apo linis oraculo indicatus est mater obste trix pater marmorarius geenere. Euri pides aūt qui tragedicū carmē ellegan

tissimū condidit & demostenes grecorꝝ oratorū eloquētissimus ambo parētes non modo uilles: uerum etiam ignotos habuerunt. Quis igitur ingenii compos tot illustrium uirorum claritudinem sordidam aut ignobilem dicere ausus erit. Necesse est.n.aut nusquā in mortalibus esse nobilitatē aut illos oīuȝ fuisse nobilissimos quorꝝ ingenia uires industrie & oīuȝ optimarū arciū discipline non modo preter ceteros floruerūt quinimo eos usqȝ pene ad diuinitateȝ perduxerūt. Neque tibi licet corneli contradicere qui maioribus tuis ex hiis uirtutibus primicium nobilitatis dedisti. Non igitur cōtrahitur ex genere nobilitas uerꝝ ex īserta aī uirtute alās illi nunquā fuissent nobiles appellati quorꝝ ortus tam humilis tam tenuis compertus est sicut nec cōtradicere possumus. Multi.n.ex clarissimis uiris geniti adeo flagiciose & turpit̄ uixe

runt ut eos nō modo non illustres uerꝫ obscurissimos uocare meritum sit

Refferam primo sordidās maiorū tuorū reliquias. Affricani superioris fili⁹ scipio nōne paternā ꝓbitatē igna uia sua superauit qui ab anthioro rege tur pissime capt⁹ suplex adiūctis ma nibus precarium uite spiritū rogauit

Hic etiam cum a populo romano non suo quidē beneficio sed ciceri qui prīs scriba fuerat preturam semel impe trasset adeo propiquorū suorum habit fauorem ut nihil nunquam dolētius audierit. Et cūuererēt ne aliq̄ flagitio digitatē publicā labefactaret et ita cor neliorꝫ familiā pollueret nūq̄ illū ius dicere aut p̄toriā sellā ī publico ponere passi sunt tātā sciebāt ī eo īprudēciā pu bili⁹ etiā tu⁹ scipio q cū in inuidia ꝯtra iugurtā cōsulatū ageret eo quod reges aderbalē et hyersalon r̄gis q̄ dā miciosō

filios amantissimos patri in conteptū senat⁹ iniq; trucidauerat sic ignaue exercitū duxit ut nūq̄ copie nr̄e miserius aut flagitiosius uixerit. dein cōsul ipse a iugurtha pecunia corruptus parē cū fedissimam fecit quam illico senatus reprobauit. & consulatu repente abdicatus est. Quid hac ignauia turpius aut detestabilius inueniri potest. Quid dicam de impudicissimo adolescente quinti fabij maximi allobrogi filio qui cū uitam miserrimā & petulantissima; ageret nō sibi profuit paterna claritas quin sibi quītus pōpeius pretor urbis adinstar furiosi bonis interdiceret. Quid dicā de nepote q̄nti hortensij uiri q̄dē ī ciuitate nr̄a & auctoritate & eloquētia clarissimi q ad tātū uite ōdec⁹ luxu atq; libidine ductus ē ut medijs

ĩ lupanarib⁹ publica pene impudencia
prostituerit. Putas ne corneli hos nobi
les esse appellandos quorũ uita eo mi
tior fuit quo prestãtius lumen nobili
tatis extinxerũt. Quid si maiorũ suorũ
fortia facta predicarẽt. Quid si penitũ
ymagies oñderẽt ãt domesticas educa
tiones ɔmemorarent, a n putas id q̃c q̃
laudis eorũ falagicijs afferret aut uero
tũc rectius diceres turpitudinem suam
detecturos eo deteriorẽ culpabilioreq̃
quo uirtutis exẽplũ q̃ ante oc'os habe
bãt misere & nequiter ɔseruerũt. Neq̃
nullũ sentio meritum talib⁹ liberis bñ
ficio parẽtũ honesta ĩ re publica deberi
qñ illi ferũt ornamentũ ciuitatis, hij ũo
turpissima fex & labes reipublice. Illi
quidẽ patrie honorẽ atq̃ incolumita
tem afferebãt. hii uero sepe ɔdec⁹ atq̃

picula ciuiũ conglutinabãt. Illi etiã ua
rijs cladib⁹ conlacrimãtẽ patriã ãt du
biis qñ3 piculis subiacẽtem uirtutibus
atq3 īdustrijs liberabãt. Hii uero pactã
aliqñ & requiescentem scelere ac neq
cia turbare ac euertere nitebãt. Qualia
igit̃ sunt ciuitati imoderata taliũ hõi
nũ merita nam sancti⁹ foret r̃ipublice
huiusmõi hoib⁹ carer̃. Nã ẽt eorũ pa
rẽtib⁹ dultius non genuisse. Si etiã ad
eorũ animas taliũ liberorũ nomen per
ueniret cũ maxie in uita patriã dilexe
rĩt illos quið a societate mortaliũ ðlen
dos & i ultios cruciat⁹ ueluti piciosos
& iutiles ciues abiciendos putarent.
Multi eni in hac republica scelerati li
beri snia patrũ uariis suppliciis dãnati
sũt. Cui⁹ rei exẽplũ ẽ prim⁹ uindex li
bertatis brutus q cõscios cõiurationũ
filios necari iussit. Item & cassi⁹ q fili
um effectãtem imperium popli rõani
uerberibus cesum iterfici mandauit

Maulus uero torquat⁹ ciuis nr̄ clariſ
ſiūs q cum filius eius deciusſillanus
de peccuniis repetendis aput ſenatum
accuſaretur ſol⁹ eius cognitionē ſuſce
pit. Compto poſtea crimie ita de filio
pnūciauit. Cum ſillanū filiū meū in
meritū peccuiam in pr̄tia diripuiſſe
cōſtet nō iniuria paternis larib⁹ & rei
publice munere & omniū ciuiū ſocieta
te indignū iudico & ōmū illū a ɔſpectu
meo abeſſe iubeo. Nō ē igit̄ mos opti
mi patris flagitioſos dilligere uerū abi
cere & abhorrē. Nullū igitur paternis
beneficiis meritum illis in patria debe
tur i qb⁹ ulla renitet peterna uirtus. Si
cut eni ſplendor in obſcura nunquam
ſpeculi facie relucet ita nec in perni
cioſis aut ſceleratis liberis maio
rum uirt⁹ ſplēdeſcere poteſt. Fruſtra
igitur corneli putas maiorum gloriā
i poſteris hereditariā fieri & nobilitatē

quasi peculiũ relinqui. Virtus enim ac uirtutis socia nobilitas ꝓprio labore queritur nec cum uiciis stare potest. Omnis igitur ista iactãtia generis alienam laudem predicat nõ suam. Et si sanguinẽ artus uł uiscera prius a maioribꝰ suis accipiãt supuacue illorũ uẽdicat nobilitatẽ cuius ꝓpria sedes est animus cuius pars posteris nulla relinqtur. Superiora uero corpalia sunt & simul cuȝ uita extiguũtur. deniqȝ si illos gñosos eruditi uocãt utiqȝ recte inquiũt si probi sunt. tũc eni generi similẽ uitã agũt. Tu uo id pteribas cornelij ꝙ si ignaui sunt aut secordes eos eruditi ɔ̃generes notãt q̃si tũc a gloria & nobilitate generis alieni sunt. Ex q̊ pspicuũ fiat a nobilissimis patribꝰ ortos etiã ɔ̃generes dici posse. Nec qd i hac cã senciat ignarũ uulgus exstimãdũ reor qꝺ maxios sepe i errores dilabit. Cuiꝰ opio raro ɔ sapiẽtia cõueit

n unc uero ad nobilē & glīosā pauptatē ueniamꝰ. Quis enī marchoagrippa paupior fuit uiro qdē ꝓstāti ac oī nostre reipublice carissimo cuius cū publici cēsus istitue rent nihil ī priēnio inuentū ē qď ī era riū ōferri poss3 Nōne ualerio publicole q ter cōsulatū gessit semꝑ gratissimū reipublice funus ex publico cōstitutū ē q nullā ī morte peccuiam reliquerat. Quitūluciū ciciniatū uitā ruri agentē ac serentē agros nōne ad summū iꝑiū ppłus roānus uocauit q tante uirtutis fuit ut cū prenestini ad menia urbis ca stra posuisset n̄ mō urbē obsidiōe libe rauit sed eos igēti robor̄ depulsos aput flumē abiercā fudit ōinde octo citates que prenestinorum socie fuerāt atq3 ip sum ꝑnestū aggressus ī dedicationem accepit. Que omnia ab ipso tantum in uiginti dieb' ɔfecta sunt. Quāta ōide fuit actilii seiani glīosa pauꝑtas q cū

nobilitas in paupertate, et primo exempl. de Marco Agrippa

Q. Luc. Cicin.

Atti. l. Seian.

17

etiā essꝫ semē agro aspgerē solitus ac ad
cōsulatū suscipiēdū ppl'us rōan⁹ uocas
set.ille deposito aratro tā fortiter hosti
um copias ꝯleuit ut salutē reipublice
cōferret. Neqꝫ dignitas cōsulatus neqꝫ
delicie ciuitatis nec adepte ī bello opes
eū cōtinuerūt quomin⁹ ad suū dulcē
agellū atqꝫ ad rusticū carūqꝫ op⁹ suū
rediret. Hos ne igit' clarissīos uiros q̊ꝝ
excelsis animis tāt⁹ splēdor uirtutū relu
cebat ī pauptate atqꝫ inopia uiuētes in
nobiles āt miseros dicem⁹. Est ne qspiā
tā rōnis expers q n̄ illos nobilissīos uo
cet quoꝝ meritis nobilitas reipublice
seruata ē. patet igit' ut cū nobilitate pa
uptas et cū pauptate nobl'itas cōstare
pōt. Nec qs putet hoēsti et gloriosi pa
upis nullā eē nobilitatē Cū.n.uiri illi
clarissī patriā tenebāt cū in pulcherris
muērib⁹ reipublice amicoꝝ oportuita
tib⁹ subueniebāt cū ciuiū iiurias ꝓpul
abāt.n̄ ne summū id liberalitatis gen⁹

uidebat᷑. Qui.n.ex peculiarib⁹ ꝯmodis
exercet liberalitē eq̄ȯ n̄ uitupād⁹ ē ſꝫ
ī paucis pōt eē liberalis. Neceē ē.n.ut
bn̄faciēȯ tātū ipotētior fiat q̄ꝫ tū prio
nio ȯtraxit Atq in reb⁹ publicis āt pri
uatis ope atqꝫ officio ꝓdeē nitit᷑. tāto ī
dies liberalior eē p̄t quāto ī republica
maiorē auctoritatē & cū plura p̄ſidia
amicoꝝ frequētib⁹ bn̄ficijs adept⁹ eſt.
Magna gᵒ eē pōt corneli hoēſti & cla
ri paup̄is liberalitas. nec iopia qȯ ab il
lo ademit nobilitatē. Nullū.n.uirtutis
gradum auffert modeſta paupertas
Nāqꝫ hᵒ pulcerrimū munus hominuꝫ
eqꝫ a nā tributum ē ut qſquā uirtutē
ꝯſeq poſſit cui⁹ ſedes ī penetralib⁹ ſitua
ta ē. Nā nulla ſors tā dira āt tā acerba ē
q̄ quidā homini uirtutē eripeř poſſit.
Nec ulla tā florēs aūt iocunda q̄ ıgna
uo aut ſecordi gloriam poſſit afferre.
Nā ſi fortuna uirtutis imperiū haberet
utiqꝫ n̄ eēt uirt⁹. Nec ullū uirtutis meri
tū. Nō.n.noſtra foret ſꝫ aliena rerū bn̄

gerēdarꝫ electio. Quāobrē ꝯsine iā cor
neli existiar ut uirtꝰ liberalitas ac nobi
litas aliquā i affluētia diciāꝫ sedē ha
beat. pōt eē cū eo nobilitas q opibꝰ ca
ret. uera aūt homis claritudo nlꝉi casui
subiecta ē. Itē uiri illi excelsi quos sup̄
memoraui nūq̄ in paupꝑtate illa nobi
les fuissēt quoꝝ tn̄ noia q̄si oi seculo
celebratissia ppꝉꝰ roānus uen̄rat. Qui
bꝰ ꝯ rbꝰ p̄res ꝯscripti si clarissi uiri fla
gitiosos liberos aliq̄ndo edūt. si ex abi
ectis p̄etibꝰ liberi aliq̄ndo oriūt gꝉiosis
simi si i paupꝑtate atqꝫ inopia uiuētibꝰ
maximꝰ nōnūq̄ r̄fulget uirtutis splen
dor maifestū ē nullā eē diciaꝫ āt gene
ris nobilitatē. uerū animꝰ liber igenꝰ
nulli flagitio aut turpitudini seruiens
atqꝫ in optimis operibus exercitatus
profecto nobilis clarus polensqꝫ habe
ri debet. Itaqꝫ cum de nobilitate agi
mus tota inter nos de uirtute conten
cio relinquitur. In qua re patres cō
scripti alium pro me dicentem ante

[Marginal manuscript note:] Vera hominis claritudo nulli casui subiecta est.

poni mallē nec cū de meis loquar uirtu
tib⁹ i uiciū ꝓcacitatis incidisse uidear.
Sed hoc mihi ꝑiocundū est ꝙ eqſſios
uros aīmos & mãsuetudinē humanita
temq3 uram ītueor.ꝙq3 utriusq3 uitam
ītelligitis. Vnde nec falsa predicaꝛ pos
suz.nec uera quid mihi obesse debent.
Ego igitꝛ ubi ex infancia adolere cepi
etatem omnem dulcissimis lraꝝ studi
is accomodaui.ꝺide aliquãto pubescen
tiō fact⁹ magnã adolescētie mee ꝑtē i
philosophia ꝯsumpsi.Cui⁹ doctrina ne
scio qd i uita mortaliū laudabili⁹ iuei
ri possit.In q̃ n̄ mō latinos ꝑceptores
habui ueꝝ etiã athenis illaꝝ optimarū
artiū grecos pricipes audiꝛ libuit.i q̃ rū
discipilinis q̃tū ꝓfeceri alioꝝ sit iudi
tiū.Ego ꝺ me sine arrogãtia tn̄ dicere
hoc possū ꝙ nl̄li unq̃ dies mihi uacui
neq3 ulle illugubrate noctes mihi ꝑte
riere.erat ifusa q̃ꝺ a nã sciēdi cupiditas
ut nihil rēti cog̃tiōe digni⁹ igeio meo
iudicaꝛ

Affluebat mihi undiqꝫ copia ꝓceptoꝝ
& celeberrima discipuloꝝ societas. Int̃
q̊ꝝ sapiētiā educat⁹ null⁹ effici pote
rat ignau⁹ āt idoct⁹ aim⁹. At tāta fuit
mihi tūc doctrinaꝝ et bn̄ uiuēdi exerci
tacio ut nihil nūc ꝙ inhonestū sit ꝯside
rar̃ queā. Itaqꝫ uicia nature mee nō mō
niolesta uerꝝ etiā cōtraria facta sunt.
dulcissīe uero socie uirtutes. ꝯide cū intel
ligerē pulchriora tūc forẽ mortaliū inge
nia cū ad rem publicā accomodarentur
totum meme patrie concessi dediqꝫ. nec
unq̃ postea illius salutē & āplitudinē
cogitare desii nihil laboris ꝑtimescens
nihil periculi ꝙ illi ad gloriā & incolu
mitatē parari posset. Itaqꝫ dū ꝓximis
supiorib⁹ ānis undiqꝫ piratis maria in
festabant̃ & gayuspōpeius uir claris
simus romane classis iperiū gereret. &
mihi decē ex rostratis nauib⁹ ꝯcessissꝫ
ut cōtra quendā comitē piratarꝝ alteri⁹
munite classis ducē cōfesti dimicareꝫ

Nõne illũ ingẽti conatu resistentẽ cũ
oibus suis copiis summa ope superaui.
Nõne i bello mitridatico eiusdẽ ipato
ris miles tociẽs naualẽ tociẽs muralẽ
tociẽs cintritã coronã habui Nõne etiã
aliq̃ndo exercitus q̃stor fortissias sepe
hostiũ acies ꝺleui. Nihil ꝓfecto adole
scẽcie mee ꝺfuit ꝙ ifra cõsulatũ milita
ris gloria cuiq̃ afferr̃ põt. Et ita clarꝰ
adolescens uixi ut cũ senesc ã ñ inuti
lis r̃publice ciuis uixisse uidear. Quã
tus sit amiciciaꝝ cultꝰ uos dulces ami
ci mei q ũdiqꝫ hic astatis simꝉ hactenꝰ
gnouistis q̃ ꝝ oportunitatibꝰ nũq̃ ꝺ
fui tũ i foro tum in hoc ordine tum in
priuatis publicisqꝫ rebus cuiq̃ roganti
assistens nulli unquã meoꝝ omniũ bñ
ficiorum parcus fidei pietatis atque
amoris affluentissimus. Quanobrem
ut in cunctis animantibꝰ euenire solet
omnium mihi gratiam atqꝫ beniuolẽ
tiam coniunxi. Nẽo est in hac urbe

quinimo in orbe terrarum quem unq̃
me odisse gnori nisi forte hostis ppl'i
romani sit. Hec deniq; summa meoruȝ
operum. i republica curiosissimus. foris
officiosus domi iocūdus. i studiis uigi
lantissimns. in parētes pius. carus i pro
piquos. in amicos fidelis. in rebus uero
diuinis semp reuerēdissim⁹ eē studui.
Hiis itaqȝ artibus semp putaui nobili
tatē cōseq posse. Hiis uirtutib⁹ existi
maui clarū effecisse animū ac profecto
corneli tuo clariorē. Quales n. tui mo
res sunt tales uite habitus. Quid ūq̃ i
uita meritus es ut ante me nobilitatem
uendicare uelis. Quod ūq̃ abs te nr̃a
respublica beneficiū gnouit. qui hac
tenus in ea ita uixisti ut i suis cōmodis
nundum te esse natū intelligat. Quis
est mortaliū qui unq̃ tuo patrocinio
sit usus. In quem unq̃ hanc quā adeo
extolis liberalitatem exercuisti. nisi
forte in meretriciis aut in omni impu

dicicia profuderis. Quib⁹ semp̄ domū tuā illā clarissimā & familiā omnem cōstipatā habes. Existimas tn̄ maxi me clarus fieri cum tibiis & psalteriis illorū scortorū gregem ducis atq3 in uoluptatib⁹ tuis illorū turba te undiq3 circūseptū uides cū inhōestis āplexi bus turpi luxu atq3 fedis ebrietatib⁹ col luctaris. Ac cum ita uiuas maiorū tuo rū egregia facta p̄dicasti. Fatebor qdē i nostra ciuitate illorum claritudinem maximam celeberrimamq3 floruisse. Verum hac recordatione tua tu tuam ignauiam imprudenciamq3 detegis. Nihil enim destabilius nihil miserius quam in tanto splendore uirtutis eta tem adeo cecam adeo obscurā ducē Prebebant enim tibi illi maximū rex exemplum & ad bene promerendum ueluti ante oculos illustrissime tibi iter ostendebant ut facilimum tibi fue rit in tanto fulgore maiorum clare

scere. Tu uero q̃si clara luce medias in tenebris demersus es. Deide putas i re publica eoꝝ meritis niteř cũ tu illã tu is flagitiis ꝯturpes. Putas illorũ bñti cii sclaritudinẽ cõseq cũ tu ipse ignau⁹ sis. Putas sonno quiete ocio uino epu lis libidie atqꝫ ípudiciciis gloriã q̃rere q̃ illi tot laborib⁹ uigiliis cõtinenciis fame siti estu algore casib⁹ atqꝫ ꝑiculis exq̃sieř. Vehemẽter erras. Necesse ẽ.n. ut si egregiis titulis fulgere cupias tu te ipsum facias illustrem. Frustra in bonis hereditariis uirtus querit̃. Inq̃re maiorum tuorum libellos & mensua rias rationes nunquam ibi uirtutem de scriptam inuenies. Dicis nũc exutis eorum animis nihil esse iocundius quam ut te illorum sanguinem atqꝫ amorem omnes reipublice collant & reuerentur. Ego uero arbitror si te nunc ex illo luminis fulgore proi spectant nihil eorum gloriosis spir

tibus detestabili⁹ eē q̃ꝗ ꝙ tandiu flagi
tia tua hec claritudo patrie substinuit.
A q̃ si hic uenirent te ipsi oēs r̄pente
ꝓcul abiecissent. Nec pudet o dii boni
ꝙ cū illis educat⁹ sis dicere cū adeo tur
piter ac spurcissime uixeris ut inter lu
panaria uixisse uidearis. Asseris illoꝝ
ymagines in tuo cōspectu relucere. An
ignores ꝙ secordia tu illoꝝ gl'oriā uici
sti. Itaq3 i tenebris tuis āpli⁹ splēdor il
loꝝ nitescer̄ nō pōt Deīde āplissis lari
bus pulcherris suburbiis opulentissis
coloniis nobilitatē hāc tuā decoratam
facis. meā uero mediocrē suppelectilē
domū popularē augustū agellū hone
stā pauꝑtatē uituperas. S3 nescis miser
quanto illa tibi dedecori sunt. mea
uero mihi quanto sunt preclara. Pul
chrius est enim mihi in tenuissimis re
bus florere quam tibi in apparatibus
maximis sordescere. q̃ꝗ q̃ꝗ ego i publicis
magrātibus & ope militari maiora qꝺ

habere potuissez. Nec uolēti mihi uq̄q̄
honeste opes ꝯesse potuerūt. Sz qa nihil
supra honestatē cupio hac dulci mea
frugalitate contentus sum. Satis est
haberē q̄tum cupiā. Satis est cupere q̄
tum honestum sit. Quicqd supra q̄rit.
luxurie cedit. Quid āplius ꝯsiderādū ē
in uita nisi ut moderate uiuam⁹. Queq;
autē ad ornatū diuicie ꝯglutinant. sup
uacui labors sūt. Sit uirt⁹ ꝑ decor illu
stris ai ñ cōpte supellectiles. Splēdeat
egregi⁹ uir it queqz uilissia ñ autē mi
ser sz int splēdidissia uilestat. Nō uene
rat quis ex reꝝ copia uirtutē amittere.
Nihil modicum est bene facere uolēti
Qui non sit clarus seipsuz accuset iniq;
enim' de fortuna queritur. Quibus de
rebus desine cornelı in hijs tuis opibus
gloriari que potenciorem tuam secor
diam faciūt. desine frugalitatem meaz
contennere que clariorem uirtutē meā
reddit. desine nobilitatem in bonis for

tune ponere quoniam caduca & aliena sunt. Est quid cum uirtute nobilitas & cum nobilitate uirtus collocanda.

Hanc tu lucretia splendor etatis nostre ueram uirtutis nobilitatē gnosti ac mirabili igenio adepta es. Tibi n̄ ineptie puellares nō muliebres ornat⁹ nō compta monilia nō splēdide uestes nō festiui chori cantusq; placuer̄ singula quid incitamēta luxurie. Verū philosophie ac liberalib⁹ artibus dedita continentia laborib⁹ pudicicia uigiliis solicitudie uitā omni romana iuuētute celebriorem ducis hac tua sola nobilitate placuisti mihi. hac g° tibi placuisse itelligo. Nihil. n. i reb⁹ hūanis copulati⁹ ē & amabili⁹ q̃ simil' idustria. uerorum aiorum affect⁹ & par recte uiuēdi cupiditas Nihil icesti⁹ āt odibili⁹ q̃ cū ali⁹ ad uirtutis splendorem euolat alius ad turpes uiciorum uoluptates dilabitur. Itaq; cū ego parē tuis morib⁹. corneli⁹ uero dissimilē uitā agat ꝑfecto ut me

uehemēter ames illū uero acerrime odi
as necesse ē. Qualis. n. ibi cum illo eē
pt uite iocūditas. Tu celeberris studio
rū otiis incēdere uelles ille uero lrarum
inimicissimus garrulas luparū uoces
ebrietatesq3 suas interstrepere. Tu uero
domū honestate & pudititia renitēte3
cōspicer ille uero libidine ac luxuria de
bachatā intueri. Tu iter eruditissia sem
per ingenia ꝺ mirabilibꝰ rerū causis ꝺ si
deꝝ motibus ꝺ moꝝ discipłis ꝯtionari
ille iter suas meretricū turbas ꝺ cūctis
flagitiis ac turpissis uoluptatibus q̄si i
his artibs egregiꝰ oratō cupiet ꝑdicar.
Quō igit iter tā diffidētes aīos pax āc
ꝯcordia eē pōt. Ego uero in pacificos
meos lares tuā ꝯtinēciā dulcis lucretia
ꝺducā q tāet si supuacuis ornatibs ple
ni n̄ sūt tamē uirtute moribꝰ iocūdita
te & oi pudicicia relucēt. Ibi pmū cōser
tissimā libroꝝ bibliothecā meā uidebis
i q̄ sēp oē3 meā spē ꝺtuli. hic oio mes

ē ornatus. hij cōiugales thori hee qđ splendide mee suppellectiles. Ibi quos uolles aut latinoꝝ āt grecoꝝ ꝯmētari os leges. Ibi sepe đ suaui nr̄a philosofia disputabimꝰ. Referet̃ aliqñ q̄s mirabi les ateniēsiū p̄ceptiōes audiui philoso phoꝝ quoꝝ qđ dulci mēoria delector Nulla nūq̄ꝗ te ab hijs otiis familiariū rerū solicitudo đtrahet. Satis. n. quoti diani uictꝰ exꝑbatꝰ agellꝰ mihi affert Q đ si qs illū casus eripet. uirtutē iđ eri pe nō poterit. q̄ mil le mihi ad uite ꝯmo da exitꝰ patebūt. Atq; in altissis tuis studiis fruer̃ otiis qbꝰ uoles. Nēo tibi int̃ qetē beatas cogitatiōes tuas obiur gabit̃. nullꝰ tibi aderit scortoꝝ strepi tꝰ āt timō temerādi ꝯiugii quod etiā ca stissiōs matronaꝝ aīmos turbar̃ solet. Neq; tibi etiā et dulcissi et amātissi āp lexꝰ deerūt. neq; hᵒ pudiritiā tuā ledet. ē. n. q̄dā diuia r̄ligio ad ꝯseruādū hōiu; genꝰ ꝯiugals cū uirtute amō coplatꝰ

Nulla ꝺiq3 tuis uotis ꝯtigeꝛ̄ feliciō̄ for
tuna poſſ3. Quid. n. beati⁹ i rb⁹ huāis ē
ꝙ̄ i tranquiliſſima uirtutis iocūditate
ac morib⁹ uitā agere. Quid dulti⁹ ꝙ̄
poſſe ī optis ac pulcherrimis cogitatio
nib⁹ uerax igeniū alere. Quid iocūdi⁹
ꝙ̄ cū eo cōueire quē eque ac te preclara
deſideria tua delectēt. Vos autē pr̄es
cōſcripti i quoꝝ animis ſapiētiſſimis
tāte & ta3 ſpectate rei iudiciū ſedet nūc
tanꝺ exꝑgiſcamini & cōtētōis ſummā
animaduertite. Cōtendim⁹ nāq3 de no
bilitate ſatis. utriuſq3 uita fortune ſtu
dia mors uobis hacten⁹ noti ac breuit̄
memorati ſunt. Vnus hic ē tādē cōtro
uerſie exit⁹ Hodie qdē honeſtas cū ipu
diticia cōtinēcia cū libidine magnani
mitas cum ſecordia eruditio cū iſciētia
uirt⁹ cū ignauia cōtēdit. Quis eoru3
nobilior ſit patres cōſcripti i ueſtra ſen
tēcia relinquitur A M E N

